

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; nočice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Včerašnji popoldanski viharji v Beogradu

Permanentna posvetovanja ministrskega sveta. — Tudi večer na skupščinska seja razbita. — Preiskava o Rističevi aferi. — Policijski direktor v avdijenci. — Sokolović zanika krivdo.

Beograd, 25. februarja. Vsa pozornost političnih krogov je obrnjena na včerašnje dogodke v Narodni skupščini. Splošno prevladuje mnenje, da je izbruh krize neizbežen. Vlada se nahaja v skrajno mučnem položaju. V pričakovanju, da napad opozicije na notranjega ministra ne bo uspel, se je vlada včeraj tik pred sejo Narodne skupščine solidarizirala z notranjim ministrom. Jasno je, da mora notranji minister po vsem tem, kar se je včeraj zgodilo, podati ostavko. Opozicija vztraja na svoji zahtevi, da mora v vseh vred odstopiti cela vlada ter grozi v nasprotnem slučaju, da bo onemogočila nadaljnje seje Narodne skupščine. To je pokazala tudi že na včerašnji večerni seji.

Ministrski svet, ki se je sestel po viharjih prizorih na dopoldanski seji skupščine, je imel ves popoldne skoraj permanentno sejo, na kateri je razpravljalo o nastalem položaju. V vladnih krogih je bilo opaziti veliko razburjenje. Vlada je najprej odredila strogo preiskavo proti prizadetemu policijskemu uradniku Sokoloviću, ki je bil takoj suspendiran. Šef beograjske policije Lazarevič, ki vodi preiskavo, pa je obenem odstavil tudi policijskega komisarja Narodne skupščine Glogića in uradnika Milivojevića, ki sta dopustila, da so prinesli pretepenega Ristića v skupščino. Ob 6. je bil Lazarevič pozvan na dvor, kjer je poročal kralju o poteku preiskave. Novinarjem je izjavil, da je obdolžen policijski komisar Sokolović izjavil, da se Ristića sploh ni dotaknil ter da zanika vsako krivdo.

V imenu opozicije je Ljuba Davidović tekom popoldneva sporočil vladni in skupščinskemu predsedstvu sledeče zahteve: 1.) Notranji minister naj takoj obžaluje dogodke in poda demisijo. 2.) Policijski uradnik Sokolović naj se takoj suspendira, nato pa kazensko odpusti in izroči sodišču. 3.) Vlada naj iz dopoldanskih dogodkov izvaja posledice, ker bo v nasprotnem slučaju

opozicija onemogočila seje Narodne skupščine. Vlada na te zahteve ni odgovorila. Nemožnost je naraščala od ure do ure in je dosegla vrhunec, ko je kmalu po 7. stopil v skupščinsko dvorano predsednik Trifković. Ministri so prišli šele čez kakih deset minut. Vsem se je poznalo, da so v skrajno neprijetnem položaju. Dvorana je bila zopet do zadnjega kotička zasedena. Nikdar še niso bili poslanci zbrani tako polnoštevilno. Tudi diplomatske lože so bile popolnoma zasedene. Opozicija je sprejela vlado z življenjem. Zadnji se je pojavil notranji minister, nakar je predsednik skupščine med naraščajočim hrupom otvoril sejo, ki je trajala jedva 10 minut.

Uvodoma je predsednik Trifković izjavil, da je moral radi znanih dogodkov prekiniti dopoldansko sejo. V dvorani je nastal nov hrup. Opozicija je kričala: »Morilec! Sramota, kaj počne Vaša policija! itd. Med splošnim hrupom je nadaljeval Trifković svoj govor, ki pa ga ni bilo mogoče razumeti. Izjavil je, da obsoja kršitev poslovniške in dostojanstva Narodne skupščine. To je izzvalo v opoziciji splošen vihar. Svetozar Pribičević je skočil pokoncu in zaklical: »Nam očitate kršitev poslovniške, vi pa kršite temeljno načelo človeka«. Nastal je ponovno tak vihar, da v splošnem prerekanju sploh ni bilo slišati besede. Končno je predsednik izjavil, da je notranji minister odredil strogo preiskavo ter suspendiral obtoženega uradnika. (Klici: »Zakaj se ni otrepan? Na sodišče z njim!«) Razburjenje v dvorani je stalno naraščalo in doseglo vrhunec, ko bi imel nadaljevati notranji minister svoj dopoldnevi prekinjeni obrambni govor na obtožbo radičevcev. Ker je bilo v naprej jasno, da bi njegov nadaljni nastop povzročil še večje škode, je predsednik skupščine v naglici zaključil sejo ter napovedal prihodnjo za danes dopoldne ob 10. uri.

Burja v Narodni skupščini se nadaljuje

Med silnim hrupom odgovarja notranji minister na današnji seji na radičevsko obtožnico. — Vehementni napadi opozicije. — Zbegani klerikalci.

Beograd, 25. februarja. Tudi današnja seja Narodne skupščine je bila zelo viharja. Napetost med opozicijo in vlado se od ure do ure stopnjuje. Vlada skuša preiti preko včerašnjih dogodkov ter onemogočiti akcijo opozicije. Na obeh straneh je opaziti veliko borbenost.

Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob pol 11. Po običajnih formalnostih je stopil na govorništvo notranji minister Boža Maksimović. Že samo njegov pojav je izzval v vrstah opozicije ogorčene proteste. Pozdravili so ga z zvijačanjem ter mu klicali: »Morilec! Izgini! Odloži svoje mesto.«

Posebno ljuto so ga napadali radičevci. Po odobrenju zapisnika je postavil poslanec Zanić nujno interpelacijo na ministra za trgovino in na ministra za javna dela glede oddaje del za zgradbo Narodne skupščine. Interpelant zahteva, da se oddajo dela predvsem domačim obrtnikom. Minister je nujnost sprejel.

Takoj nato je skupščina prešla na dnevni red ter je povzel besedo notranji minister Boža Maksimović, ki je med neprestanimi ogorčenimi medklici opozicije odgovarjal na obtožnico radičevcev, ne da bi v uvodu le z besedico omenil včerašnje dogodke. V svojem zagovoru je Maksimović najprej ugotovil, da bazira obtožba proti njemu le na nedokazanih delih ter da ni podan niti za en konkreten slučaj kak dokaz.

Radičevci so g. Maksimovića prekinjali z ogorčenimi medklici ter mu predbacivali, da laže. V dvorani je nastal zopet velik tršč. Radikalni poslanec Majkić je skočil med opozicionalce ter se začel z njimi prerekati, češ naj puste notranjemu ministru, da se na njihove obtožbe zagovarja. Predsednik skupščine mu je izrekel strog ukor.

Med splošnim hrupom je Maksimović nadaljeval svoj govor. Zatrjeval

je, da njegovi organi niso nikjer izvajali nikakega terorja, marveč so postopali le po obstoječih prepisih. Na o je začel razpravljati o posameznih slučajih. Najprej je govoril o slučaju radičevskega kandidata Haraka, o katerem trde radičevci, da ga je dal Maksimović zapreti, da bi onemogočil njegovo kandidaturo. Maksimović izjavlja, da je Harak znan kot pijanec in človek, ki se ga vse izogiba. V njegovem spremstvu so bili razni sumljivi elementi, radi česar je sreski poglavar poslal detektiva, da jih legitimira. Ker nikdo izmed njih ni imel nikake legitimacije, so bili aretirani Harak se je brez poudara začel pretepati ter je v pretepu ranil uradne organe, radi česar se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Kar se tiče čuvvarjev skrinjic, ugotavlja Maksimović, da jih politične oblasti niso nikjer preganjale. Radičevci pa so postavili za čuvvarje skrinjic tudi ljudi, ki so ali že davno umrli ali pa sploh niso bili člani HSS in raditega tudi niso hoteli čuvvati njihovih skrinjic.

Radičevci so neprestano hrupno protestirali. dr. Pernar pa je vstal in zaklical: »Gospod minister, ne zbijajte šal. Če pa čutite za to talent, se javite za urednika zagrebskih »Kopriv«.

Beograd, 25. februarja ob 13.40. Seja Narodne skupščine še traja. Med splošnim hrupom in prerekanjem govori še vedno notranji minister. Ker je prijavljenih še cela vrsta govornikov vseh strank, je računati s tem, da bo trajala seja s kratkim opoldanskim odmorom pozno v noč. V imenu SDS bosta popoldne govorila poslanca dr. Gjorgje Branković in dr. Dušan Bošković. Klavno vlogo igrajo na današnji seji klerikalci, ki si ne upajo nastopiti proti terorju notranjega ministra, ki so ga prej sicer vedno najostreje obsojali, pa tudi ne v obrambo obtoženega ministra. Nemo sede v svojih klopih in se plašno ozirajo po skupščini.

Vlada v zagati brez izhoda

— Seja opozicionanlih šefov. — Odstop g. Maksimovića pogoj za delovanje Narodne skupščine. — Aca Stanojević poskuša brez uspeha rešiti situacijo.

Beograd, 25. februarja. V vladnih vrstah se z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi zvalili krivdo včerašnjih škandaloznih dogodkov v Narodni skupščini na opozicijo. Dejstvo, da je notranji minister odredil kazensko postopanje proti uradnikom skupščinske policije, ki niso preprečili prenosa batinane Ristića v skupščino, se tolmači kot obramba težko obtoženega policijskega komisarja Sokolovića. Dočim se je predsednik Narodne skupščine včeraj ves popoldan prizadeval, da bi pomiril razjarjene duhove, se smatrajo Uzunovićeve izjave za direktno izzivanje opozicije.

Vsi opozicionálni klubi so imeli včeraj zvečer svoje seje, na katerih so razpravljali o dnevnih dogodkih. Kakor se doznava, nameravajo davidovičevci še tekom današnjega dneva predložiti tudi svojo obtožnico proti Maksimoviću ter uporabiti vsa sredstva, da skupno z ostalo opozicijo onemogočijo njegov nadaljnji obstoj v vladni. V vseh krogih se naglašja, da tokrat ne gre le za osebo notranjega ministra, marveč za odločilen boj, ki naj dovee parlamentarizem v ravnovesje, ali pa krene v diktaturo.

Opozicionálni krogi odklanjajo za včerašnje dogodke vsako odgovornost. Demokratiški poslanci izjavljajo, da so ukrenili vse, da se slučaj Ristića reši na drug način. Predno so prenesli Ristića v skupščinsko dvorano, je Davidović osebno pozval ministrskega predsednika, naj pride v demokratiški klub ter naj se na lastne oči prepriča, kaj počenja policija ne samo na deželi, marveč v sami prestolici države. Ko pa je ministrski predsednik Uzunović to odklonil, ni preostajalo ničesar drugega, kakor da se napol nezvestnega Ristića prinesli v dvorano, da tako na nedvoumen način dokumentirajo nasilstva policijskega režima notranjega ministra.

Beograd, 25. februarja. Včeraj je bil nujno pozvan v Beograd znani radikalni prvak Aca Stanojević. Njegov nenadni prihod je v zvezi s težkim položajem, v katerem se nahaja radikalna stranka. Po vseh znamenjih soče gosp. Uzunović ni več gospodar položaja, ker vlada v poslanskem klubu tako z ozirom obtožbe proti Maksimoviću kakor

tudi glede včerašnjih dogodkov velika razdvojenost. Aca Stanojević je imel včeraj zvečer in danes ves dopoldne dolge konference s poedinimi radikalnimi voditelji. Izgleda pa, da tudi njemu ne bo uspelo najti izhoda ter se bo morala radikalna stranka odločiti za to, da gre ali v opozicijo ali pa, da skuša dobiti volilno vlado. Sledeče pa je malo verjetno, ker se računa s tem, da bi opozicija v tem slučaju kompaktno nastopila proti.

Radić o včerašnjem škandalu

Zagreb, 25. februarja. Stj. Radić je podal včeraj zvečer novinarjem z ozirom na dogodke v Narodni skupščini daljšo izjavo, v kateri je med drugim izjavil sledeče:

Sama božja previdnost je hotela, da se je zločin v Topčideru zgodil baš v trenutku, ko je moral Boža Maksimović odgovorjati za teror svojih podrejenih organov. Po mojem mnenju je to za notranjega ministra in za vse one radikalne in druge poslance, ki njegovo početje zagovarjajo, silen moralen udarec, kakršnega so že zdavnaj zaslužili. Če bo Boža Maksimović po vsem tem še nadalje ostal notranji minister in če bosta ostala v vladni oba generala, kakor tudi takozvana krščanska stranka, ki nam vsak dan deli lekcije, bodo s tem le prisilili opozicijo, da se zedini v močan blok, da zaščiti najprimitivnejše človeške pravice. Mi ne bomo nikdar več sodelovali z radikali. Današnja vlada mora izginiti, na njeno mesto naj stopi koncentrična vlada, ki jo naj sestavi opozicija. Da bo do tega prišlo, ni nobenega dvoma. Če pa pride do volitev, pa tudi vemo, kakšen bo izid. Ljudstvo bo treba samo pokazati fotografijo razmesarjenega Ristića z napisom: »Program klero-radikalne koalicije.«

OBISK FRANCOSKE MORNARICE

Beograd, 25. februarja. Glasom poročil iz Pariza bo meseca aprila del francoske mornarice posetil Jadransko morje ter pri tej priliki posetil tudi naše Jadranske luke. Pri tej turneji francoske mornarice bodo sodelovale tudi vojne ladje, ki so bile zgrajene v francoskih arzenalih za našo državo.

Mariborska oblastna skupščina

Maribor, 25. februarja. Danes se je vršila tretja seja mariborske oblastne skupščine. Uvodoma je predsednik dr. Leskover zapregel poslance SLS dr. Schaubača, ki pri prejšnjih sejah ni bil navzoč. Po odobritvi zapisnika je tajnik Hrastelj izjavil, da je prejel od kluba SLS celo vrsto predlogov, nanašajočih se na popravno cest, povzdigo vinogradništva itd. Predlogi pa so tako obširni, da bi trajalo njih čitanje ves dan. Zato predlaga, da se sprejme kratko poročilo o njih vsebini. Opozicija je proti temu protestirala, vendar pa je večina ta predlog sprejela. Skupščina je sklenila, da najme posojilo v znesku 200.000 Din za podporo posestnikom, škodovanim po živinskih kužnih boleznih. Poslanci SDS so zahtevali, naj se uvede o uporabi tega posojila stroga kontrola, da se denar ne bo izrabljal v partizanske svrhe. Predsednik finančnega odbora, je obljubil, da bo do prihodnje seje izdelal točen pravilnik.

Po daljši debati v katero so posegli zastopniki vseh strank, je bilo izvoljenih pet odskov: za finančne zadeve, za javna dela, za poljedelstvo, za socialno politiko in za splošne zadeve, nakar je bila seja ob 12. zaključena in se nadaljuje popoldne.

Zagrebska oblastna skupščina

Novi burni prizori.

Zagreb, 25. februarja. Zagrebska oblastna skupščina je imela danes dopoldne sejo, na kateri je razpravljala o spremembi poslovnika. Radičevci so izdelali nov poslovnik, ne da bi upoštevali predloge in zahteve opozicije. Večina je zahtevala, da se poslovnik takoj odobri. Na ugovore opozicije, da je vsekakor potrebno osnutek prej preštudirati, je Radić izjavil, da to ni nikak gospodski parlament, kjer bi se volile komisije in delile dnevnice, marveč je treba delati naglo in brez odmore. Večina je nato poslovnik v načelu sprejela. Pri nato sledeči specialni debati je prišlo do ostrega spora s komunističnim poslancem Horvatinom, ki je zahteval neke spremembe. Na Radićev predlog je bil Horvatin izključen iz seje. Ker se ni hotel odstraniti, je prišlo med njim in radičevci do ostrega prepiranja in prerekanja. Po njegovem odhodu se je seja nadaljevala in je bil poslovnik tuji v podrobnejših sprejet. Seja se ob 15. popoldne nadaljuje.

Spopad med našimi cariniki in fašisti

Rim, 25. februarja. Rimski listi poročajo iz Zadra, da je pred tednom 16 italijanskih ribiških bark naletelo v Jadranskem morju na jugoslovanske carinske čolne. Jugoslovenski cariniki so italijanske ribiške barke, na katerih so bili sami fašisti iz Zadra, in Italije, ustavili ter jih hoteli preiskati, kar pa so hoteli fašisti preprečiti. Ko so jih nato cariniki z nasajenimi bajoneti prisilili, da so počakali, je jugoslovenski carinski uradnik stopil na eno izmed ribiških bark, da bi izvršil preiskavo. Fašisti pa so ga prišli in zaprli, šele čez par ur so ga izpustili. Jugoslovenski cariniki so nato hoteli ribiške čolne odvesti v jugoslovensko luko v svrhu preiskave, toda fašisti so se tudi temu uprli in se vrnili v zadarsko luko, kjer pa so jih jugoslovenske oblasti cernirale, tako, da ne morejo zapustiti luke. Italijanska vlada je intervenirala v Beogradu, vendar doslej brez uspeha. Pogajanja za mirno likvidacijo tega incidenta so v teku.

Italijanski karabinjerji v Albaniji

Podgorica, 25. februarja. Glasom poročil zanesljivih ljudi, ki prihajajo iz Skadra, je bil tam včeraj izkrcan večji oddel italijanskih karabinjerjev, ki so odšli najprej v italijanski konzulat, nato pa v albanske vojašnice.

TIRANSKA POGODBA PRED RIMSKIM PARLAMENTOM

Rim, 25. februarja. Na dnevnem redu današnje seje italijanskega parlamenta je med drugim tudi ratifikacija italijansko albanske pogodbe. Predlog opisuje uvodoma geografsko lego Albanije ter naglašja, da smatra Italija sigurnost Albanije za svojo lastno sigurnost na Jadranskem morju.

FERAD BEG NA SVOBODI

Beograd, 25. februarja. Vrhovno sodišče v Beogradu je včeraj razveljavilo sodbu okrožnega sodišča v Kosovski Mitrovici, s katero je bil Ferad beg Draga obsojen na 20 let črče. Ferad beg Draga bo še tekom današnjega dne izpuščen iz zaporov.

Švicarsko posojilo Drž. hipotekarne banke

Beograd, 25. februarja. Glasom brzogovnega poročila iz Zeneve je bila tam danes objavljena subskripcija obligacijskega posojila naše državne Hipotekarne banke v znesku 10 milijonov švicarskih frankov. Obligacije se izdajajo po kurzu 96 za 100 nominala. Obresti znašajo 7%. Dva milijona je podpisal koordinator švicarskih bank. Za posojilo vlada v švicarskih finančnih krogih veliko zanimanje. Subskripcija traja do 31. marca. Računa se, da bo posojilo do tega roka v polnem obsegu podpisano.

Ing. Milan Vuletić umrl

V sredo dopoldne je umrl v Brnu jugoslovenski honorarni konzul ing. M. Vuletić v starosti 41 let. Podlegel je španski, kateri se je pridružil vnetje pljuč. Še nedavno je pozdravil čil in zdrav naše parlamentarce v Brnu in v Pragi. Pokojnik je bil v Brnu znana osebnost. Več let se je udeleževal v javnem življenju moravske prestolice, najprej v jugoslovenskih in čeških akademskih društvih, pozneje pa tudi na političnem in publicističnem polju. V »Lidovych Novinah« je priobčeval kratke članke o dogodkih v Jugoslaviji, pa tudi uvodnike, v katerih je zagovarjal jugoslovensko idejo v najširši koncepciji. Neustrašeno je zagovarjal idejo ujedinjenja z Bolgari. Kakor večina jugoslovenske inteligence, je imel tudi pokojni Vuletić življenjski interes na politiki in javnem udeleževanju. Kot študent se je pridružil takratni hrvatski koaliciiji in je ostal njenim političnim idejam zvest do smrti. Kot značajen in dosleden mož je bil zadnja leta med prvoborniki samostojne demokratske stranke.

Ko ga je zanesla usoda na Moravsko, se je začel intenzivno zanimati tudi za češko politiko. V juliju 1914 je na manifestacijskem shodu v Brnu energično nastopil proti vojni s Srbijo in zato so ga avstrijske oblasti preganjale. Proti koncu vojne, ko se je pojavil v čeških deželah energičen pokret za ustanovitev neodvisne češke države, se je ing. Vuletić z vso vnetostjo pridružil temu pokretu. Neustrašeno je oznanjal boj proti Avstriji. Po prevratu je bil poklican v Brno, kjer je uspešno deloval za kulturno in gospodarsko zblizanje med češkoslovanskim in jugoslovanskim narodom. Stalno je dopisoval tudi v revijo »Nova Evropa«.

Ing. Milan Vuletić je bil rojen 1886 v Zagrebu kot sin visokega finančnega uradnika. Studiral je realno gimnazijo v Zagrebu, pozneje pa tehniko v Gradcu, od koder je odšel tri leta pred vojno na češko tehniko v Brno, kjer je 1. 1919 promoviral. Med vojno je služil pri pionirskem polku in je bil na bukovinski fronti težko ranjen. Po končanih študijah je otvoril v Brnu tehnično komercialno pisarno. Ko je bila po padcu radikalne vlade odpravljena jugoslov. trgovska agencija v Brno, je bil Vuletić v juliju 1925 imenovan za honorarnega jugoslovenskega konzula v Brnu Mir prahu njegovemu!

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Efekt i: 7% investicijsko posojilo 0—88, Vojna škoda 338.339.50 Zadolžnice Kranjske dež. banke 20—22, Zastavni listi 20—22, Ljubljanska kreditna 150—153, Hrv. eskomptna banka 104 in pol do 105, Kreditna banka, Zgb. 104—105, Hipotekarna banka 64 in pol do 65, Jugobanka 101 in pol do 102, Praštediona 927.5—980, Drava d. d. Osijek 495—500, Sečera, Osijek 485—490, Isia d. d. 50—53, Gutman 285—290, Slaveks 118—135, Slavonija 81—83, Trboveljska 408—413, Union, paromlin 806—815, Vevče 135—145, Agraria 56 do 58 in četrt.

ZAGREBSKA BORZA.

Efekt i: Inv. posojilo 87 in tri četrt do 88 in četrt, Ratna šteta 338 in pol do 339, Ljubljanska kreditna 150—153, Hrv. eskomptna banka 104 in pol do 105, Kreditna banka, Zgb. 104—105, Hipotekarna banka 64 in pol do 65, Jugobanka 101 in pol do 102, Praštediona 927.5—980, Drava d. d. Osijek 495—500, Sečera, Osijek 485—490, Isia d. d. 50—53, Gutman 285—290, Slaveks 118—135, Slavonija 81—83, Trboveljska 408—413, Union, paromlin 806—815, Vevče 135—145, Agraria 56 do 58 in četrt.

Devize: Amsterdam 22.78—22.84, Dunaj 801—804, Berlin 13.4850—13.515, Italija 247.21—249.21, London 275.976—276.776, Newyork, ček 56.75—56.95, Pariz 222.50—224.50, Praga 168.30—169.10, Curli 10.94—10.97.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curli: Beograd 9.13, London 25.22 375, Newyork 519.93, Milan 22.65, Pariz 20.345, Praga 15.40, Dunaj 73.25. — Trst: Beograd 40.225, London 111.15, Curli 440.65.

To in ono

Alfred Stransky umrl

V torek dopoldne je umrl v Pragi direktor brnških »Lidovih Novin« Alfred Stransky, star šele 47 let. Podlegel je vnetju pljuč, ki je nastopilo po gripi. Pokojni je bil bratranec znanega češkega politika dr. Jaroslava Stranskega. Studiral je pravo na praški univerzi, in vstopil po končanih študijah kot »vidtor« v voj. službo. Med vojno je bil kot vojaški sodnik in njegovo delovanje je tvorilo nepretrgano verigo skromnega in nepriznanega dela za osvobodjenje češkoslovaškega naroda. Ves čas službovanja v avstro-ogrski armadi je informiral vodilne češke poslance o vojaških razmerah in važne interpelacije, ki so jih vložili v avstrijskem parlamentu češki poslanci, so bile sestavljene na podlagi njegovih podatkov. Med vojno je rešil neštete rojake smrti in ječe.

Po prevratu ga je povabil takratni minister Klofač kot majorja-avditorja v predsedstvo ministrstva narodne obrane. To mesto je zapustil na prošnjo svojega bratranca dr. Jaroslava Stranskega in prevzel gospodarski referat v uredništvu »Lidovih Novin« in postal naposled direktor lista. Za tehnično in vsebinsko izpolnitev tega odličnega lista si je pridobil pokojni neveljavni zaslug.

Zanimivosti iz sodne prakse

Na Dunaju je sodišče tirjalo od nekega Ullmanna plačilo dolgov. Sodišče je pozvalo dolžnika k obravnavi, toda pozivnica je prišla nazaj s pripombo, da je adresat mrtev. Proti mrtvemu je težko sodno postopati in zato je sodišče pozvalo tožiteljevega zagovornika, naj odstopi od tožbe, toži pa naj raje njegove dediče. Vestni advokat se je začel takoj zanimati, dali je obtoženec zapustil kako premoženje in povabil tožitelja, naj se zgleda v njegovi pisarni. Tožitelj je prišel k odvetniku in ves razočaran izvedel, da je njegov tožnik umrl. Vest o dolžnikovi smrti se mu je zdela tem bolj čudna, ker je še pred dvema dnevnoma videl svojega dolžnika na ulici, tik pred prihodom k odvetniku pa v kavarni. Na podlagi tožiteljevih informacij je odvetnik zahteval, naj se sodno postopanje nadaljuje. Sodišče je njegovi zahtevi ugodilo in znova pozvalo obtoženca k razpravi. Toda pozivnica je prišla nazaj s pripombo, da je adresat še vedno mrtev. Kakšen je bil konec sodnega postopanja proti stalno mrtvemu dolžniku, o tem dunajski listi molče.

Drugo zanimivo senzacijo v sodni praksi so imeli te dni v Monakovu. Na sodišču se je zgledal neki mož, ki bi ga bili poslali v opazovalnico, da ni imel pri rokah vseh potrebnih listin. Informiral se je najprej o zapuščini neke

Ulrichove. Ko mu je sodnik odgovoril, da ima v arhivu dotične akte, je mož mirno izjavil, da zahteva izplačilo dedščine po svoji vdovi Ulrichovi. Sodnik ga je začuden pogledal in vprašal, kako more nastopati kot dedič svoje žene. Ko je mož ponovno izjavil, da ne gre za njegovo ženo, marveč za vdovo, je sodnik smeje odgovoril, da bi moral poprej umreti in šele potem bi lahko zahteval, naj mu sodišče izplača ženi- no premoženje. Čudak se pa ni dal ugnati. Flegmatično je izjavil, da se popolnoma strinja s sodnikom in da je v resnici že umrl. Sodnik je že hotel pozvoniti, da bi sluga vrnil blaznjo dediča skozi vrata, ko je mož naenkrat potegnil iz žepa od ameriških sodišč potrjeno listino, s katero je bil pro- glashen mrtvim, seveda pomotoma.

Velika bančna tatvina v Budimpešti

V sredo zjutraj so neznani zlikovci vlomili v tresore Madžarsko-slovaške banke v Budimpešti in odnesli za 50 tisoč pengőjev vrednostnih papirjev ter skoro en milijon v gotovini. Vlom v banko, ki se nahaja v eni najpomembnejših ulic, je vzbudil v mestu splošno senzacijo. Vlomilci so se lotili svojega posla v zgodnjih jutranjih urah, ko so bile ulice že oživilene. Razmere v banki so jim morale biti dobro znane. Proti jutru so vdrl v banko na ta način, da so spretno odklenili glavna vrata in odprli majšo železno blaginjo, v kateri so našli ključke od velike Wertheimerce.

Policija je bila o vlovu takoj obveščena in je uvedla strogo preiskavo. Kriminalni organi so prepričani, da so bili vlomilci v zvezi z bančnimi uradniki. Policijsko ravnanje je poslalo seznam ukradenih akcij vsem budimpeštanskim bankam. Vlomilci so z denarjem in vrednostnimi papirji brez sledu izginili.

Grozen umor na Slovaškem

V vasi Radobice na Slovaškem je bil izvršen nedavno bestialen umor. Pri potoku so našli žensko truplo, ki je ležalo pod snegom že več dni. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo in kmalu je bil aretiran domači kmet Čmik, ki je živel v divjem zakonu z umorjeno Marijo Babiakovo. Čmik je pri zaslišanju odločno tajil krivdo in je hotel dokazati svojo nedolžnost tudi z alibi, kar se mu pa ni posrečilo. Zaslišane priče so trdile, da se je Čmik s svojo ljubico često umorjal. Zaslišan je bil tudi prvi mož umorjene kmetice. Tomaž, ki se je tako sumljivo vedel, da so ga obdržali v preiskovalnem zaporu. Tomaž je izjavil, da je morilec njegove žene Čmik.

Njegova izpoved se je točno ujemala z vsemi okolnostmi. Pri potoku so našli okrvavljeno vrečo in šop ženskih las, kar je pričalo, da je morilec izvršil svoj zločin v vasi in odnesel truplo k potoku. Ker je bila njegova izpoved tako točna, je preiskovalni so- in- sklepal, da je Tomaž soudeležen pri umoru. Na sodnikovo vprašanje je mož izjavil, da je bila umorjena kmetica pred leti njegova žena. Ker se pa nista dobro razumela, je sklenil odpotovati v Ameriko. V ta namen je ukradel očetu in ženi denar za vožnjo. Iz Amerike je ukradeni znesek očetu in ženi vrnil. Čez nekaj let je izvedel, da je njegova žena noseča. Vrnil se je in zahteval ločitev zakona. Sodišče je njegovi želji ustreglo. Z nezvesto ženo nista več občevala, pač pa se je Tomaž sprijaznil z njenim ljubčkom Čmikom. Preiskovalni organi domnevajo, da sta Čmik in Tomaž sporazumno umorila Babiakovo.

Romantično življenje

Nemški komij kot artiljerijski šef maroških vstašev.

Otto Krems je bil neznan trgovski sodnik v Düsseldorfu. V njegovih žilah pa je tekla nemirna kri, ki ga je pognala po svetu, in nekega dne je odjadral preko oceana v Ameriko. A tudi tam ni bilo ničesar zanj. Vrnil se je v Evropo baš v času, ko so v Franciji najbolj iskali prostovoljce za maroško vojno. Prijavil se je in preživel v tujski legiji dve leti. Leta 1924 se je naveličal tudi tega življenja in lepe noči dezer- tiral k vstašem. Na lastno pest je zbral malo četo Arabcev in ustavil francoski bataljon, ki je že vdrl v vstaško ozem- lje.

To je dvignilo Kremsov ugled pri Arabcih in poverili so mu važno službo — soferja pri Abd el Krimu. Znal se je temu, takrat še tako mogočnemu vstaškemu voditelju tako prikupiti, da je kmalu avanziral njegovega taj- nika.

Nekega dne so vstaši zaplenili veli- ko letalsko bombo. Krems je iz nje na- redil tristo ročnih granat in bil za to nagrajen z generalsko šaržo in lepo, mlado sorodnico Abd el Krima, ki jo je dobil za ženo in z njo veliko pose- stva. Zdaj se je prekrstil v muslimana Kaid el Hadjo in prevzel poveljstvo nad vso vstaško artiljerijo. Prizadajl je v tem svojstvu francoskom in špancem precej pregeljav.

Ko je moral Abd el Krim slednjič kapitulirati, je odšel Kaid el Hadja na posestava svoje žene. A kmalu je bil po- vabljen v bližnje mesto k francoskemu poveljniku. Vrnil se ni več, ker so ga kot vojnega dezertarja in izdajalca are- tirali. Sredi tega meseca je bil postavl- ljen pred vojno sodišče in obsojen, zdaj zopet kot Otto Krems, na smrt radi dezertacije in veleizdaje. Stoično je poslušal obsodbo in mirno odšel na- zaj v ječo. Baje je intervenirala nem-

ška vlada za njegovo pomilostitev, nje- gova žena pa ponuja vsa svoja ogrom- na bogastva, ako ji vrnejo moža.

Nekaznovano mnogoženstvo

Pred sodiščem v Remsu se je vršila v torek zanimiva obravnava proti nekemu Giribetu, ki ima tri zakonske žene in se ni hotel od nobene ločiti. Mno- goženstvo je pri kulturnih narodih po zakonu prepovedano, toda francosko sodišče je napravilo v tem pogledu častno izjemo.

Obtoženec se je prvič oženil, ko je bil star 30 let. Kmalu je prvo ženo za- pustil in se oženil drugič, ne da bi se poprej zakonitim potom ločil. Tudi druga žena mu ni ugajala. Zapustil jo je in se poročil tretjič. Končno je prišla zadeva pred sodišče in mož se je natu- ral zagovarjal radi mnogoženstva. Ob- toženec je napisem. Zagovarjal se je na originalen način. Pred sodiščem je flegmatično izjavil, da je v sedanjih časih na svetu malo moških, ki bi se hoteli ali mogli oženiti in zato bi moralo biti moškim dovoljeno, imeti več za- konskih žena. Kdor se ne boji zakon- skega jarma, bi mu moral zakon dajal- lec v znak priznanja dovoliti, da se oženi večkrat. Njegova prva in tretja žena, ki sta se osebno udeležili obrav- nave, sta argumentom svojega skupne- ga moža navdušeno pritrdjevali. Sodišče je po kratkem posvetovanju obtoženca oprostilo in obe ženi sta ga sprejeli z odprtimi rokami ter sta pripravljene, si ga med seboj deliti.

Devet žrtev ciganske tolpe

Sredi januarja je bil umorjen v Mol- davi na Slovaškem trgovec Rusnak, če- gar morilec niso ušli pravični kazni. Ta- koj drugi dan so orožniki aretirali tri- člane ciganske tolpe, o kateri je pre- iskava dognala, da ima na vesti še več težkih zločinov. Po umoru trgovca Ru- snaka je bil odkrit dvojni umor v bližnji vasi Mokranjech, kjer so cigani s sekro umorili Kučerko in njegovo družico Rygovo. Ta zločin o izvršili cigani dva dni pred umorom v Moldavi, toda us- da je hotela, da jih je šele Rusnakova kri izročila v roke pravice. Pred ted- nom je priznal poglavar ciganske tolpe Filke umor neke stáre ženske, ki jo je napadel in umoril na cesti med Molda- vo in Mincementom gluhočimi cigani Ry- bar. Sodna komisija je odšla na kraj zločina, toda Filke ni vedel, kje je žrtev pokopana. Preiskava je dognala, da je istega dne res izginila v okolici neka ženska, ki je bila na trgu v Moldavi in se je vračala proti večeru domov.

Največje presenečenje je pa čakalo preiskovalne organe v torek zvečer, ko so aretirani cigani, 20 p številu, pri- znali še pet umorov. Vseh devet umo- rov je izvršila ciganska tolpa na Slova- škem.

Dogovore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

× Snežni zameti in potresi na Bolgar- skem. Na Bolgarskem divjajo veliki snežni meteži. Več vlakov je obšlo v snegu. V jugozap. srezih so občutili močan potres. V kraju Kasitcan se je porušila občinska hi- ša. Več hiš je bilo znatno poškodovanih.

× Divji zapud v Berlinu. Povojne raz- mere v Berlinu so precej slične čikaškem. Roparski napad in zločini se strahovito množijo in skoraj ne mine dan brez kakšne senzacionalnega dogodka. Tako je bil te dni zopet izveden neverjetno drzen napad na kolodvoru v Potsdamu. Nekaj sumljiv neznanec, ki se je v sredo zvečer dolga časa smukal okoli blaginje, je nenadoma in kljub navzočnosti številnih potnikov raz- bil s samokresom okno blaginje, bliskoma segel po denarju in pobegnil. Potniki so ta- koj udrli za beguncem, vendar jih je us- trahoval s samokresom. V gneči na potsdamskem trgu je begunec zasledoval- cem izginil izpred oči. Odnesel je več tisoč dolarjev.

× Mrtvec zadel glavni dobiček. O tak- kuriozni zgodbi poročalo iz Frankfurta ob Meni. Pred tedni je bila v loteriji Rdečega križa izžrebana srečka, ki je zadel 40.000 mark, t. j. okoli 500.000 Din. Minuli pa so tedni, a nihče se ni javil. Sedaj je uspele izslediti lastnika srečne srečke, vendar je ta medtem umrl. Srečko je zadel neki kro- njar, ki je bil tako reven in ubog, da se je prodal avtomatičnemu zavodu v Marbur- gu. Nedavno je obolel in prepehali so ga v bolnico, kjer je umrl. Njegovi sorodniki so našli v njegovi zapuščini srečko, ki je za- dala 40.000 mark. Ironija usode!

× Smrtina žetev na poroki. Poročali smo že, da se je nedavno v vasi Molodezno pri Varšavi vršila poroka hčerke nekega seljaka, pri kateri je radi zastrupljenja z alko- holom umrlo več oseb. Preiskava je poka- zala, da je seljak, ki slovi kot izreden sku- pul, svatom točil denaturiran špirt. Do- sedaj je podleglo zastrupljenju 19 oseb, 14 pa se jih bori s smrtjo. Seljaka so areti- rali in orožniki so ga le s težavo rešili pred razjarjenimi vaščani, ki so hoteli zločin- skega skupuha linčati.

Daruimo za spomenik
kralja Petra Osvoboditelja!

8 Din Vino 8 Din

Vsled izpraznitve kleti se prodaja, dokler traja zaloga

na Gosposvetski cesti 13 (Kolizej)

od 26. februarja naprej črno in belo dalmatinsko kakor tudi druga fina namizna vina Din 8 — po litru samo čez ulico od 8.—12. in od 2.—6., v vsaki množini od 1 litra naprej.

BR. NOVAKOVIĆ

Samo še danes

se predvaja razkošno opremljeni vefilm

Kralj in mlinar

izdelan v režiji slavnega F. Zelnika
V glavnih vlogah: OLGA ČEHOVA
HANNI WEISSE, ANITA DORRIS, O
GEBUEHR, W. DIETERLE, J. TIEDTKE,
W. DIEGELMANN itd.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA
najudobnejši kino v Ljubljani.

Prednaznailo: »LJUBIMKANJE V SA
MOSTANU« po romanu H. de Balzacu

Kdor še ne igra

v državni razredni loteriji, ima lepo priliko, da se udeleži III. raz. žrebanje

ki se vrši dne 7. marca t. l.

Podpisani zavod ima na razpolago le še nekaj srečk, ki so slučajno ostale pri II. žrebanju neobnovljene. Te srečke stanejo ker se mora do- plačati tudi za žrebanje za I. in II. razred odpadajoče zneske — cela Din 300.—, polovična Din 150.—, četrtinka Din 75.—. Za četrti in peti razred pa bodo novi igralci III. razreda plačali, kakor stari igralci, samo zneske, določene za posamezne razrede, to je za celo srečko Din 100.—, za polovično Din 50.—, za četrtinko Din 25.—.

Dokler je še kaj teh srečk na razpolago, daje vsa pojasnila

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 16.

Lokal

v Prešernovi ulici — se odda s 1. V. v najem.

Reflektanti naj se zglase v od- vetniški pisarni dr. M. Pirca, Cigaletova ulica 1 od 8. do 12. ali od 15. do 18., oziroma naj vložijo pismene ponudbe. 460

Natakarica

išče službo v večjem hotelu ob morju. — Ponudbe pod »Nata- karica/472« na upravo »Sloven- skega Naroda«.

Dvignite pisma

v upravi »Slov. Naroda«:

«A. M. 7.»;
«Carica Teodora»;
«Dobro kolo 48.»;
«Družabnik 321.»;
«Lokal 397.»;
«Obleka 334.»;
«Sigurnost 382.»;
«Učenc 393.»;
«Solska izobrazba 192.»

Otroški voziček

ponikljan, skoro nov — napro- daj. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 460

Stanovanje

ene ali dveh sob s kuhinjo išče miren uradniški zakonski par v mestu ali na periferiji mesta. — Ponudbe pod »Snažno sta- novanje/451« na upravo »Slov. Naroda«.

Dobro nagrado

dobi dotični, kateri preskrbi in- teligentni gospodini s pisarni- ško prakso v Ljubljani ali Ma- riboru primerne dela (celo- dnevno ali poldnevno). — Cenj. ponudbe pod »Pisarniška moč- 471« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Premog — drva

«LIRIJA», Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 3/L

Stanovanje

1—3 sob, kuhinje in pritliklin, v stari ali novi hiši, suho, išče mirna stranka (3 osebe) za ta- koj ali pozneje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Solidna stranka/468«, kjer je na razpolago tudi naslov.

Lep zaslužek

dobe agilni in pošteni upoko- jenci in tudi drugi pri domači ljubljanski špecijalni banki za srečke s prodajo dobrih doma- čih srečk. — Ponudbe na upra- vo »Slov. Naroda« pod »Po- sebna sreča/437«.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posred- nik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklarir- nega blaga in vse informacije brezplačno. 181/7

Otvoritev mesnice.

Cenj. občinstvu vljudno sporočam, da odprem v soboto 26. februarja t. l. na Rimski cesti (poleg gostilne »Pri lipi«

ново mesnico

V moderno urejenem, vsem higijeničnim predpisom odgovarjajočem lokalu bom sekal ob konkurenčnih cenah le prvovrstno goveje, telečje in prašičje meso.

Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo, priporočam se vljudno naklo- njenosti p. t. občinstva.

Franc Rezar, mesarski mojster

Makulturni papir

kg a Din 5.—

prodaja uprava »Slov. Naroda«

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

Zajamčeno čistovolnene moške
— in damske blagove —
— zadnjih novosti —

pomladno in letno sezijo

razpošilja najbolj renomirana

zaloga tvornice sukna

SIEGL - IMHOF, BRNO

Palackého tř. 12

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. —

Najsolidnejša izvršitev vseh naročil.

Na zahtevo vzorci zastoj in poštnine prosto